

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO-SANSKI KANTON
GRAD BIHAĆ
GRADONAČELNIK

Služba za strateško planiranje, upravljanje projektima,
komunalne djelatnosti, vode i zaštitu okoliša

Broj: 04/1-19-5-interno/21

Bihać, 21.05.2021. godine

Gradsko vijeće Bihać

- o v d j e -

PREDMET: Odgovor na inicijativu vijećnika Adnana Lipovače, dostavlja se

Na 11. sjednici Gradskog vijeća Bihać, održanoj dana 11.05.2021. godine, vijećnik Adnan Lipovača podnio je sljedeću inicijativu:

Za imjenu člana 28. i člana 29. Odluke o javnim parkiralištima na području Grada Bihaća. Na osnovu člana 58. stav 1. tačka h) Zakona o komunalnim djelatnostima („Službeni glasnik USK“; br: 4/11, 11/11, 6/12, i 13/12) i člana 8. Statutarne Odluke o organizaciji Grada Bihaća u skladu sa Zakonom o Gradu Bihać („Službeni glasnik Grada Bihaća „ broj: 1/14).

Obrazloženje: Član 28. i član 29. Odluke.

Naime, članom 28. i članom 29. Odluke o javnim parkiralištima na području Grada Bihaća (dalje: Odluka) je propisano blokiranje vozila u slučaju da je Korisnik javnog parkirališta počinio povredu odredaba uslova korištenja javnog parkirališta, tako što: a) vozilo nema istaknutu važeću vinjetu, b) vinjeta nije naljepljena, c) vinjeta ne odgovara lokaciji za koju je izdana, d) vinjeta ne odgovara vozilu za koje je izdana, e) parkira vozilo suprotno saobraćajnom znaku, horizontalnoj i vertikalnoj signalizaciji, f) ne istakne, nepravilno istakne ili istakne neodgovarajuću parkirnu kartu, s unutrašnje strane vjetrobranskog stakla vozila, g) prekorači dopušteno vrijeme parkiranja za više od 15 minuta, h) nepropisno parkira vozilo.

Član 29. Odluke glasi: „ U slučaju povreda uslova korištenja javnih parkirališta iz člana 28. ove Odluke, ovlaštene službene osobe davaoca usluge izvršit će blokiranje vozila uređajem za blokiranje točkova-„liscama“.

(2) Prije početka stavljanja uređaja za blokiranje točkova na vozilo, isto se fotografira u zoni kotača (blatobran, prednji dio vrata i sl.) kako bi se tačno utvrdilo u kakvom je stanju vozilo bilo stavljanja blokade. Fotografiranje se vrši radi sprječavanja eventualnih zahtjeva korisnika usluge za isplatu štete za oštećenja koja su već ranije bila na vozilu.

(3) O blokiranju vozila ovlaštena službena osoba davaoca usluge je dužna sačiniti zapisnik, u koji se unose podaci o stanju vozila prije i nakon blokade.

(4) Kod blokiranja vozila, ovlaštena službena osoba davaoca usluge je dužna, na prednje vjetrobransko staklo ili na drugo vidno mjesto, staviti obavijest da je vozilo blokirano sa uputom korisniku o daljnjem postupanju.

(5) Obavijest mora da sadrži: pravni osnov blokiranja, datum i vrijeme blokiranja vozila, lokacija parkirališta (broj parkirališta, adresa), marka vozila, registarska oznaka blokiranog vozila, kontakt telefon, način plaćanja naknade za deblokiranje, pouku o pravnom lijeku i postupak u slučaju neplaćanja troškova deblokiranja.

(6) Nakon blokiranja vozila, obavezno se fotografira blokirani kotač i cjelokupono vozilo sa vidljivom registracijom vozila.

(7) Troškove blokiranja vozila snosi korisnik usluge.

Obzirom da je navedenim članovima propisano da se vrši blokada vozila u slučaju neplaćanja parkinga od strane Korisnika javnog parkinga, smatram da je ovakav vid regulisanja naplate parkinga neustavan, te zbog toga je nužna izmjena navedenih članova, kako bi se neustavna praksa blokiranja vozila prekinula. Neustavnost ove odredbe leži u činjenici da je navedenom regulativom, JKP Komrad Bihać faktički ovlašten da izdaje i naplaćuje kazne Korisnicima javnog parkinga, a takvo ovlaštenje Grad Bihać nije moglo prenijeti na navedeno preduzeće iz razloga što ga ni sam ne posjeduje.

Blokiranje vozila faktički predstavlja ograničenje raspolaganja imovinom Korisnika javnog parkinga, a Zakon o stvarnim pravima FBiH je jasno propisao da se pravo vlasništva može ograničiti samo u javnom interesu, i pod uvjetima i predviđenim zakonom u skladu sa principima međunarodnog prava. Obzirom da se blokiranjem vozila ne štiti javni interes, nego interes lakše naplate korištenja parkinga od strane JKP Komrad i komunikacije, a kao drugo ni jednim važećim zakonom u BiH nije propisano da organi lokalne samouprave imaju nadležnost blokiranja i naplate kazni.

Iako je Europska konvencija o ljudskim pravima omogućila ograničenje imovinskih prava u skladu sa općim interesima, ili kako bi osigurala naplatu poreza, ili drugih doprinosa, ili kazni u ovom kontekstu, formalno pravno naknada za blokiranje i deblokiranje vozila se ne može smatrati kaznom, iako ona faktički jeste kazna. Donosilac Odluke u tom trenutku je bio svijestan neustavnosti kažnjavanja Korisnika koji nisu platili korištenje javnog parkinga, pa je iskoristio drugačiji termin, kao što je „Naknada za blokiranje i deblokiranja“.

Osim toga, Bihać kao potencijalno turistički grad ne smije koristiti ovakvu praksu, i treba se ugledati na praksu u gradovima širom Europe gdje u slučaju ne plaćanja parkinga se ne blokiraju vozila, nego se institucionalnim putem rješavaju problemi naplate, kao npr. tužbama za naknadu štete ili slično.

Stoga, predlažem da se u dva navedena člana, član 29. u potpunosti briše, dok za član 30. i član 31. predlažem da se u dijelu: „Troškovi deblokiranja vozila“ izmjeni i glasi ukoliko korisnik usluge parkinga ne postupi sa odlukom da službeno lice ostavi prekršajni nalog, da se u roku od 8 dana plate troškovi, ovlaštena službena osoba davaoca usluge dužna je komunalnom inspektor dostaviti dokaze (zapisnik o vozila, fotografije vozila, zapisnik o neplaćenom parkingu vozila, izvještaj o počinjenom prekršaju, radi pokretanja prekršajnog postupka u koliko u roku od 8 dana nije uplaćen prekršaj).

(5) Na osnovu dostavljenih dokaza iz stava (4) ovog člana, komunalni inspektor pokreće prekršajni postupak u skladu sa odredbama Zakona o prekršajima FBiH („Službeni glasnik FBiH“ br: 63/14).

Odgovor na dostavljenu inicijativu:

Upućena inicijativa većim dijelom sadržana je i u zahtjevu za ocjenu kompatibilnosti Odluke o javnim parkiralištima na području Grada Bihaća sa zakonom, koji je dana 11.08.2020. godine Ustavnom sudu BiH podnešen od strane Općinskog suda u Bihaću (po sudiji Muslić Dini), a u krivičnom postupku protiv S. S. iz Cazina, protiv kojeg je od strane Kantonalnog tužilaštva USK Bihać upućena optužnica jer je na javnom parking prostoru broj P-20, sa putničkog motornog vozila skinuo i prisvojio uređaj za blokiranje točkova, a koji je prethodno zbog nepropisnog parkiranja postavljen od strane zaposlenika JKP "Komrad" d.o.o. Bihać.

Imajući u vidu navedeno, kao odgovor na inicijativu dostavljamo odgovor na zahtjev za ocjenu kompatibilnosti Službe za strateško planiranje, upravljanje projektima, komunalne djelatnosti, vode i zaštitu okoliša od 07.09.2020. godine, u kojem je navedeno slijedeće:

Prije svega, pravni osnov za donošenje navedene Odluke sadržan je:

- u članu 58. Zakona o komunalnim djelatnostima ("Službeni glasnik USK", broj: 4/11, 11/11, 6/12 i 13/12), kojim je, između ostalog, propisano da se posebnom općinskom odlukom reguliše obavljanje djelatnosti javnih parking prostora,

- članu 35. tačka c) Statuta Grada Bihaća ("Službeni glasnik Grada Bihaća", br: 13/15, 13/18), kojim je propisano da Gradsko vijeće, u okviru svoje nadležnosti, donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga Grada i daje njihovo tumačenje, te

- članu 2. Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", br. 6/06, 75/06 - ispr, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13, 8/17, 89/17 i 9/18), koji propisuje da će organi lokalne samouprave i uprave u gradovima i opštinama obezbijediti provođenje ovog zakona i u okviru svoje nadležnosti donositi propise i preduzimati sve druge potrebne mjere za njegovo dosljedno provođenje.

Nadalje, primjenom osporavane Odluke ne dolazi do povrede prava na imovinu i prava na slobodu kretanja, niti je njome povrijeđen princip proporcionalnosti kako je to navedeno u zahtjevu Općinskog suda Bihać.

Nesporno je ljudsko pravo svakog fizičkog ili pravnog lica da ima pravo na neometano uživanje svoje imovine, te da niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uvjetima predviđenim zakonom i općim načelima međunarodnog prava. Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primjenjuje takve zakone koje smatra potrebnim da bi nadzirala korištenje imovine u skladu s općim interesima ili da bi osigurala naplatu poreza ili drugih doprinosa ili kazni.

Također, nesporno je ljudsko pravo svakoga ko se zakonito nalazi na teritoriji jedne države da ima, na toj teritoriji, pravo na slobodu kretanja i slobodu izbora boravišta, da je svako slobodan da napusti bilo koju zemlju, uključujući i vlastitu, da se nikakva ograničenja ne mogu postaviti u odnosu na ostvarivanje ovih prava osim onih koja su u skladu sa zakonom i koja su nužna u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti ili javne sigurnosti, radi očuvanja javnog poretka, za sprječavanje kriminala, za zaštitu morala ili radi zaštite prava i sloboda drugih, te da se ova prava mogu u posebnim oblastima ograničiti u skladu sa zakonom i opravdati javnim interesom u demokratskom društvu.

Nadalje, kada se govori o povredi prava na imovinu i prava na slobodu kretanja podnosilac zahtjeva za ocjenu kompatibilnosti smatra da su u Odluci koju osporava sadržane odredbe čijom primjenom dolazi do povrede navedenih prava, bez da je ponudio relevantne argumente koji mogu opravdati tvrdnje da je na bilo koji način došlo do povrede ustavnih prava na koja se poziva, jer

ustvari nema elemenata koji bi ukazivali na nepravilnosti bilo u donošenju, bilo u primjeni osporavane Odluke.

U zahtjevu Općinskog suda u Bihaću navedeno je:

a) "Prema mišljenju ovog suda blokiranje nepropisno parkirano vozila na način kako je propisano ovom Odlukom Grada Bihaća dovodi do povrede prava na nesmetano korištenje svoje imovine, odnosno vozila".

Odgovor: Osporavanom Odlukom, koja je zasnovana na zakonu i donesena u javnom interesu postignuta je pravična ravnoteža između zahtjeva javnog interesa i imovine korisnika javnog parking prostora, jer se korisniku u trenutku utvrđenog prekršaja imovina, odnosno motorno vozilo ne oduzima nego mu se ostavlja mogućnost da troškove deblokade vozila plati odmah, da plati u roku od 8 dana, a tek nakon proteka tog roka komunalni inspektor na osnovu dostavljene kompletne dokumentacije pokreće prekršajni postupak. Dakle, i u daljnjem postupku koji se vodi po Zakonu o prekršajima FBiH, licu koje je počinilo prekršaj, ostavljena je mogućnost da prihvati odgovornost za prekršaj tako što će platiti novčanu kaznu ili da zatraži sudsko odlučivanje, u kom slučaju se sankcije određene u prekršajnom nalogu smatraju ništavnim.

Blokiranje vozila na način kako je to uređeno Odlukom ne znači povredu prava na imovinu jer se provodi u javnom interesu i u skladu sa principom proporcionalnosti, odnosno sprječava činjenje radnji propisanih kao prekršaj. Naime, korisnik javnog parking prostora koji povrijedi uslove korištenja javnih parkirališta, čini prekršaj koji je kao takav propisan osporavanom Odlukom. Kroz relevantne odredbe Odluke precizno je propisano da se u postupku blokiranja vozila, između ostalog, korisniku ostavlja obavijest o blokiranju, sa uputom o daljem postupanju, te je propisana sadržina obavijesti kako bi korisnik mogao znati šta predstavlja prekršaj, te koje su propisane mjere i kazne za počinjeni prekršaj.

Dakle, smatramo da primjenom osporavane Odluke:

-prvo, ne dolazi do povrede prava na imovinu, jer je Odluka zasnovana na zakonu, donesena u javnom interesu i što je najvažnije na korisnike javnih parking prostora ne stavlja prekomjeran teret radi ostvarenja zakonitog cilja,

-drugo, nije povrijeđen princip proporcionalnosti jer se kroz odredbe Odluke: "ovlaštene službene osobe davaoca usluge su dužne izvršiti deblokadu vozila, bez obzira da li je korisnik platio troškove deblokiranja ili ne", u najvećoj mogućoj mjeri osiguralo da blokada vozila traje samo onoliko koliko je to neophodno, odnosno blokada prestaje odmah po pozivu korisnika prema ovlaštenoj osobi davaoca usluge, dakle očuvan je princip proporcionalnosti između ciljeva koji se trebaju postići primjenom Odluke i sredstava koja se mogu koristiti za njihovo postizanje.

b) "Prema mišljenju ovog suda blokiranje vozila na način kako je propisano navedenom Odlukom- "liscama" dovodi do povrede i prava na slobodu kretanja koja je zagarantovana Ustavom BiH...te treba uzeti u obzir činjenicu da posebno u hitnim slučajevima (npr. kada je u pitanju zdravlje ljudi) ovakvo blokiranje vozila može dovesti do direktnog kršenja slobode kretanja, kao i kršenja nekih drugih prava ljudi."

Odgovor: Osporavanom Odlukom, kojom su propisani uslovi, način i postupak blokiranja-deblokiranja vozila ni na koji način ne dolazi do povrede prava na slobodu kretanja kako se to navodi u zahtjevu za ocjenu kompatibilnosti odluke. Naime, blokiranje motornog vozila na ograničeno vrijeme ne može se smatrati ograničenjem slobode kretanja, posebno zbog činjenice da podnosilac zahtjeva nije dokazao da bi korisnik javnog parkinga kojem se blokira vozilo bio lično ugrožen

navodnim kršenjem ovog prava. Nadalje, mjera blokade nepropisno parkirano motornog vozila na javnom parkiralištu, a koja se poduzima u skladu sa Odlukom zasnovanom na zakonu i u službi ostvarenja legitimnog cilja, odnosno radi osiguranja javnog interesa, ni na koji način na korisnika ne stavlja prekomjerni teret u ostvarivanju njegovog prava na slobodu kretanja, obzirom da je korisniku ostavljeno više mogućnosti, sve do sudskog odlučivanja. Odredbe osporavane Odluke su dovoljno jasne i precizne, na koji način je svakom licu, korisniku parking prostora omogućeno da svoje ponašanje uskladi sa tim odredbama, kao i da predvidi posljedice koje određeno ponašanje može imati. Pravo na slobodu kretanja nije ugroženo ovakvom Odlukom niti sa aspekta vremenskog ograničenja, obzirom da blokada vozila traje samo onoliko vremena koliko je to neophodno, odnosno od poziva korisnika do dolaska ovlaštenih lica davaoca ove komunalne usluge.

c)“Ono što je sporno je upravo blokada imovine, kao i činjenica da se za tu blokadu mora platiti novčana kazna, odnosno kako to Odluka naziva ”troškovi deblokiranja vozila”, te troškovi korištenja javnog parkinga, ukoliko korisnik usluge ne istakne, nepravilno istakne ili istakne neodgovarajuću parkirnu kartu, s unutrašnje strane vjetrobranske strane vozila (tačka f) člana 28. Odluke što nameće dvostruku obavezu korisniku usluge parkinga”.

Odgovor: Troškovi deblokiranja vozila i plaćanje javnog parking prostora ne mogu se podvesti pod nametanje dvostruke obaveze korisniku usluge, jer se naplata parking usluge vrši kod urednog zauzimanja parking prostora, a naplata kod deblokiranja vozila vrši se isključivo kod povrede uslova korištenja javnih parkirališta koji su jasno pobrojani u članu 29. Odluke: ako nema istaknutu vinjetu, ako vinjeta nije nalijepljena, ako vinjeta ne odgovara lokaciji za koju je izdata, ako parkira vozilo suprotno saobraćajnom znaku, horizontalnoj ili vertikalnoj signalizaciji, ako ne istakne, nepravilno istakne ili istakne neodgovarajuću parkirnu kartu s unutrašnje strane vjetrobranskog stakla vozila, prekorači dopušteno vrijeme parkiranja za više od 15 minuta i nepropisno parkira vozilo.

Dakle, predmetnom Odlukom ni u kom slučaju nije propisano dvostruko nametanje obaveze korisnicima parking usluge na javnim parkiralištima u Gradu Bihaću.

Cijeneći sve pobrojane navode Općinskog suda u Bihaću za ocjenu kompatibilnosti zakona i podzakonskog akta u skladu sa članom VI/3 tačka C) Ustava BiH, u konkretnom slučaju Odluke o javnim parkiralištima na području Grada Bihaća (“Službeni glasnik Grada Bihaća”, br. 1/15, 1/16, 6/16), na osnovu svega gore navedenog stava smo da je osporavana Odluka donešena u svemu prema važećim pozitivnim propisima, kao i da primjenom iste nije došlo do povrede prava na imovinu iz člana II/3.k Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, do povrede prava na slobodu kretanja iz člana II/3.m Ustava Bosne i Hercegovine i člana 2. Protokola broj 4 uz Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, niti je povrijeđen princip proporcionalnosti iz člana 2. Protokola broj 4 uz Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, radi čega predloženu inicijativu ne smatramo opravdanom.

Napominjemo, da je Odlukom o dopustivosti Ustavnog suda BiH („Službene novine FBiH“, br: 11/21) odbačen, kao nedopušten, zahtjev Općinskog suda u Bihaću (zahtjev sudije Dine Muslića) za ocjenu kompatibilnosti Odluke o javnim parkiralištima na području grada Bihaća sa Ustavom BiH i Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, zbog nenadležnosti Ustavnog

suda BiH, jer je podnosilac zahtjeva (sudija Općinskog suda) u krivičnom postupku trebao da odluči o osnovanosti optužnice protiv lica kojem je na teret stavljeno izvršenje krivičnog djela oduzimanja tuđe pokretne, a ne o blokiranju vozila, deblokiranju vozila ili troškovima deblokiranja u smislu Odluke čija se ocjena kompatibilnosti tražila.

S poštovanjem,

Obradivač:
Elvira Hadžić

Gradonačelnik
Šuhret Fazlić

Dostaviti:
1. Naslovu
2. Ovoj Službi